PAUNAŞUL CODRILOR

VICTOR EFTIMIU

VICTOR EFTIMIU *(1889—1972), poet, prozator, dramaturg de prestigiu, a dăruit şi copiilor numeroase cărţi de basme, povestiri, piese de teatru, precum «Iepuraşul de turtă dulce , «Păunaşul codrilor», «Închinare marelui Ştefan «Poveştile lui Moş Cocoş Cocoloş», «Basme», «Pe urmele zimbrului», «Dreptatea lui Ion Vodă», «Înşir-te Mărgărite» etc.*

Cuprins

I. 2
II. 6
III. 10
IV. 11
V. 12
VI. 15
VII. 17

I.

A fost odată o ţărancă tînără şi frumoasă şi spornică la treabă, Dumitrana. Ştia să cînte, de înveselea pe oricine se apropia de dînsa. Şi era sprintenă şi voioasă ca nici una alta.

Dar iată că un zmeu, care nu găsise nici o zmeoaică sări fie nevastă, că erau toate urîte, leneşe şi cicălitoare, se gîndi să se însoare cu o pămînteancă. Auzind de frumuseţea şi de vrednicia Dumitranei, acel zmeu îi trimise tot felul de daruri. Dar copila nici nu voia s—audă. îşi alese drept mire un flăcău din satul ei, numit Boldur. Se cununară şi trăiră fericiţi în căsuţa lor, muncind cu spor, în bună şi dulce înţelegere. Nu trecu anul şi Dumitrana născu un băiat căruia îi puse numele de Florin. Era un prunc tare drăgălaş şi părinţii îl iubeau nespus.

Într—o bună zi, porniră să—l boteze la fintîna din Pădurea Sînzienelor. Se spunea, anume, că pruncul scăldat în acea fîntînă va creşte frumos şi puternic, cu braţ vînjos şi minte isteaţă.

Ajunseră acolo, cu băieţelul înfăşat într—o plăpumioară albastră, îl muiară de trei ori în apa minunată şi, cînd să plece, le ieşi în cale zmeul.

—Ce căutaţi aici?

—Nu e treaba ta.

—Vă—ntreb ce căutaţi aici, în împărăţia mea ?

—Nu e împărăţia ta !... Cată—ţi de drum şi lasă—ne să ducem pruncul acasă, că trebuie să doarmă !

—Pruncul ţi—l las, dar nu ţi—o las pe Dumitrana ! răcni zmeul şi trage paloşul, repezindu—l în omul acela semeţ, care îndrăznise să se măsoare cu el.

Boldur n—avea sabie, dar se lupta cu bâta, ciobăneşte, Şi în vreme ce lupta, îi strigă soţiei:

—Dumitrana, draga mea,
Fugi în braţe cu odorul!
Cît de iute vei putea,
Fugi şi scapă—ne feciorul!

Dumitrana îl luă pe Florin în braţe, alergă cu el şi—l ascunse într—un tufiş, apoi smulse un vlăstar din pămînt şi veni să—şi ajute soţul în luptă. Dar zmeul era puternic, iar bietul Boldur, cu tot ajutorul pe care i—l da Dumitrana, n—a putut înfrunta multă vreme, cu bîta lui, oţelul paloşului... Zmeul îl lovi de moarte, şi apoi, mîniat foarte şi pe Dumitrana, puse mîna pe ea, o legă şi luînd—o în cîrcă o duse cu sila în palatul năruit care—i era locuinţa. Porunci slujitorilor s—o arunce în beciul cel mai adînc şi să nu—i dea altceva decît. un codru de pîine şi o ulcică cu apă pe zi atît cît să nu moară de foame. Iar biata Dumitrana se topea în temniţă nu atît de foame, cît de jalea soţului mort şi neîngropat, de jalea pruncului care se va prăpădi şi el în acele pustietăţi pline de fiare hrăpăreţe,,..

Dar n—a fost aşa !

În pădurea Sînzienelor trăia, neştiut de nimeni, un înţelept bătrîn. De mult, moşneagul acesta fusese cîrmuitor al ţării. îl izgonise din fruntea împărăţiei acelaşi zmeu care—o răpise şi pe Dumitrana. înţeleptul sta cufundat în gînduri, răsfoind cărţi din vechime, şi se hrănea cu laptele unei capre numită Zoica, aciuiată pe lîngă el de mulţi ani.

De la o vreme, băgă de seamă că laptele începe să scadă. De unde înainte Zoica venea cu ugerele pline, acum sosea de la păscut sleită, de parcă ar fi muls—o cineva.

Într—o zi, moşneagul se luă după ea. Ajungînd—o din urmă, ce să vadă ? La poala străbunului stejar, Zoica alăpta un prunc bălai, înfăşat în plăpumioară albastră... La cîţiva paşi de acel stejar găsi bătrînul trupul neînsufleţit al unui ţăran tânăr. îi săpă o groapă, îl aşternu acolo şi aruncă ţărînă peste el, apoi se mai uită o dată la vietatea înfăşurată în plăpumioară şi care sugea de zor din ugerul Zoiţei.

Nu—i venea să—şi creadă ochilor î îşi frecă pleoapele şi, încredinţîndu—se că nu visează, ridică băieţelul din iarbă şi—l duse—n peştera lui, bucurîndu—se foarte că are pe cineva să—i mîngîie bătrîneţele şi pustiul.

Capra îi hrăni pe amîndoi, pînă—i veni şi ei sorocul să moară. De atunci, cei doi singuratici ai pădurii trebuiră să se hrănească numai cu rădăcini şi eu buruieni fierte.

Copilul se făcea mare, creştea voios în Pădurea Sînzienelor. Bunul moşneag, care—l ocrotise ca un părinte adevărat, îi făcuse arc şi o ghioagă cu care să vîneze păsări şi sălbăticiuni, îi vorbise despre

oameni şi despre viaţa lor prin sate şi prin tîrguri, îl învăţase să citească şi să scrie...

Numai despre moarte şi despre omul mort şi îngropat nu—i vorbise : celor mici, celor care n—au ajuns încă Ia vîrsta bărbăţiei, nu trebuie să le tulburi sufletul, cu lucruri ce vor veni mai tîrziu şi la care nu e nici un folos să ne gîndim.

Într—o bună zi, însă, a trebuit să se mărturisească. Îl luă de mînă pe băiat, care era acum de cincisprezece ani, îi dete o sapă şi o lopată şi amîndoi începură să sape, alături de movilita sub care se odihnea de veci Boldur.

—Aici ai să mă culci şi ai să arunci ţărînă peşte mine, cînd vei vedea că nu mai suflu. Atunci am murit.

—Ce însemnează că ai murit ? întrebă Florin.

—Vine o vreme cînd trupul nostru e sleit... Bătrîneţele nu—l mai ajută să lupte cu viaţa,.. Şi viaţa fuge din el şi nu mai rămîne decît un trup rece şi netrebnic ! Nu mai rămîne din el decît amintirea !

Rostul vieţii omului nu e altul decît să lase pe urma lui o amintire. Cît mai frumoasă !... Frumoasă prin faptele bune sau măreţe pe care le—ai făcut în slujba semenilor tăi.

Nu trecu mult şi, într—o dimineaţă de primăvară, înţeleptul închise ochii, după ce mai vorbi o dată flăcăului :

—Dragul meu, eu te—am găsit într—o tufă din pădure. Erai înfăşurat în scutece, cu plăpumioară albastră... Uite şi salba asta ce ţi—am găsit—o la gît. La gît n—ai s—o mai poţi purta, că nu te mai încape. Fă—o brăţară şi pune—o la încheietura mîinii. Vezi ? Pe fiecare bănuţ este o slovă. Şase slove : F—L—O—R—I—N. E numele tău.

Mai află, dragul meii, că eu n—am fost întotdeauna aşa cum sînt astăzi. în trecute vremi, eram cîrmuitorul acestui ţinut. Dar zmeul m—a alungat şi acum, împreună cu Scorpia Pădurii, mumă—sa, îi secătuiesc pe oamenii ce locuiesc prin aceste părţi... Cînd vei fi mare şi puternic, să n—ai alt gînd decît să răpui pe blestemaţii aceştia. Vei fi făcut cel mai mare bine semenilor tăi !

Aşa grăi bătrînul şi, întinzînd braţele, ca şi cum ar fi dorit să mai cuprindă o dată pămîntul la piept, îşi lăsă capul pe umărul stîng şi îşi dădu ultima suflare. Iar Florin îi închise pleoapele, apoi îl plînse îndelung şi—l culcă în groapa ce—o săpaseră amîndoi, alături de movilițele sub care dormeau Zoica şi acel om necunoscut, înmormîntat cu ani în urmă.

Băiatul se îmbrăcă în pieile lăsate de moşneag, îşi luă arcul şi ghioaga şi porni printre copacii pădurii, să ajungă—n lumea cea umblată.

Se pomeni pe—un drum de ţară, apoi la marginea unui sat. Oamenii se uitară la el, din pricina blănurilor ce—l acopereau. Dar. văzîndu—l atît de chipeş, cu fruntea mîndră, cu pletele bălaie, răsfirate pe umeri, nu mai rîdea nimeni de el. Cînd l—au văzut şi la treabă, ajutîndu—i pe toţi, ba spărgînd lemn cu toporul, ba călind apă, ba luînd la goană lupii, ba ridicînd cu un singur umăr ditamai carul răsturnat, îl botezară Păunaşul Codrilor.

Şi, după ce s—a îmbrăcat cu straie ţărăneşti, tot Păunaşul Codrilor i—a rămas numele.

Într—o zi, un bivol turbat se repezi la un copil să—l ia în coarne. Păunaşul Codrilor sări în spatele jivinei, apucă taurul de amîndouă coarnele şi—i suci gîtul ca unui pui de găină.

Văzînd atîta vitejie, oamenii se adunară, se sfătuiră şi socotiră că numai acest băiat va putea să—i mîntuiască de Scorpia Pădurii şi de fiul ei, zmeul, care îi năpăstuia de ani îndelungaţi, furîndu—le vitele, răpind copii şi cerînd, pe deasupra, un bir de doisprezece flăcăi pe an.

—Scapă—ne, Păunaş al Codrilor, şi—ţi vom da tot ce ne vei cere. Ucide Scorpia, scaldă—te în sîngele ei şi pielea ta se va întări şi nici o săgeată n—o va mai putea străpunge şi nici un paloş nu va putea să te taie ! Şi atunci vei putea învinge şi pe zmeul cel neasemuit de puternic.

—Bine ! răspunse Florin,

Nu uitase Păunaşul că zmeul, împreună cu mumă—sa, Scorpia Pădurii, îl izgoniseră din casa lui şi pe înţeleptul din pădure, care—i fusese ca un părinte.

Trăia la marginea acelui sat un meşter făurar, vestit în nouăzeci de tîrguri şi cătune. Se duse Păunaşul la el şi—i spuse :

—Meştere, să—mi faci un buzdugan şi un paloş de zece ori mai puternic decît cele mai tari buzdugane sau paloşe pe care le—ai făcut vreodată. Vreau să mă lupt cu Scorpia fi cu fiu—său, să vă izbăvesc ţinutul de năpastă !

—Le—aş face eu, fiule — oftă făurarul — dar sînt bătrîn şi nu mă mai ţin puterile. Uite ce sfat îţi dau: Intră la mine şi fă ucenicie un an încheiat. Şi la căpătui acestui an, ai să fii în stare să—ţi făureşti singur

un paloş şi un buzdugan aşa cum le vrei.

Băiatul se învoi şi intră ucenic la acel fierar. Toată ziua Păunaşul Codrilor, negru de funinginea cărbunelui, de nu—l mai cunoşteau, sufla din foaie şi aprindea tăciunii, bătea pe nicovală fier înroşit şi făcea cuie, săbii, tăiş de plug şi alte unelte. Şi iată că după ce se împlini anul, Florin îl întrecuse pe fierar în meşteşugul lui, de se mira şi bătrânul cît era de priceput flăcăul. Şi începu Florin să—şi făurească armele.

Dar pe cînd lucra el de zor în făurărie, veni zvon că Scorpia Pădurii cere tain pe luna aceea chiar pe băiatul fierarului, cu care Păunaşul se împrietenise în răstimpul uceniciei.

Cînd veniră să—i spună ce năpastă îl loveşte, meşterul începu să plîngă şi să—şi smulgă părul din cap.

Dar iată—mi—l pe Florin, cu buzduganul pe umărul stîng şi cu paloşul făurit de el în mîna dreaptă.

—Am să vi—l scap eu pe băiat, oameni buni ! A venii vremea să răpun Scorpia.

Mare fu bucuria oamenilor, dar mai ales a făurarului.

Luînd pe fiul acestuia cu el, Păunaşul Codrilor porni spre pădure, dragă doamne, să—i ducă blestematei peşcheşul. Ajungînd la peştera unde—şi avea sălaşul Scorpia, Floria strigă :

—Sărut mîna, mătuşico, ţi—am adus mîncărica pe ziua de azi ! Poftim de ţi—o ia !

Fără să bănuiască nimic, muma zmeului ieşi degrabă se apropie de băiatul făurarului. Florin nu pregetă mult şi cînd îi era Scorpiei lumea mai dragă, o pocni odată—n cap cu buzduganul, de—o ameţi şi—o culcă la pămînt. Apoi o ciopîrţi cu sabia de—o făcu bucăţele. Se îmbăie în sîngele ei negru, cum îl învăţaseră oamenii, şi grăi către băiatul fierarului :

—Ia vezi, nu mi s—a lipit vreo frunză pe spate, să—mi rămîie vreun loc unde să mă săgeteze duşmanii ?

Într—adevăr, o frunză veştedă i se lipise de umărul stîng.

Feciorul meşterului făurar i—o dezlipi Păunaşul Codrilor se mai scaldă o dată în sîngele Scorpiei şi astfel întărit, simţindu—se de zece ori mai puternic ca pînă—acum, sa întoarse în sat împreună cu băiatul fierarului, pe care—l aduse viu şi nevătămat. Cînd aflară de moartea pacostei, oamenii începură să cînte şi să joace de bucurie. Dar Păunaşul le vorbi astfel:

—Oameni buni, nu vă bucuraţi prea devreme ! Cît mai trăieşte zmeul, n—o să aveţi linişte. Să pornim împotriva lui, să—l răpunem şi ne—om veseli după aceea !...

Se adunară în jurul lui Florin cete mari de flăcăi.

—Să mergem, Păunaş al Codrilor, şi să—l ucidem !

—Cu hoţul ăsta — spuse Florin — trebuie să ne luptăm cu băgare de seamă. Să ne strecurăm pe poteci ascunse, unul cîte unul, prefăcîndu—ne ciobani de la munte, să—l înconjurăm din toate părţile, nevăzuţi şi nesimţiţi, şi cînd ne—o veni bine, sărim pe el şi—i facem felul !

Cum a spus Păunaşul Codrilor, aşa s—a întîmplat. Flăcăii înconjurară, tiptil—tiptil, cetatea blestemată, unde—şi avea lighioana sălaşul şi, cînd i—a ştiut pe toţi ajunşi în faţa zidurilor năruite, a şuierat o dată şi s—a pomenit cu toată ceata puhoi în jur.

Au dat năvală în oştenii întunericului, păzitorii din palatul năruit şi i—au ucis ca pe nişte făpturi netrebnice ce erau.

Spăimîntat de atîta zarvă şi măcel, zmeul se închisese într—un turn cu uşile de fier, închipuindu—şi că nu va putea pătrunde nimeni pînă acolo.

—Pe tartor să mi—l lăsaţi mie ! strigă Păunaşul Codrilor.

Şi urcînd, patru cîte patru, treptele turnului, se repezi cu umărul în uşa zăvorită, de mi—o scoase din ţîţîni, cum de la o parte din drum o babă pricăjită.

Zmeul pîndea în dosul uşii. Cum intră flăcăul, balaurul îl lovi în piept, dar paloşul lunecă pe pielea unsă cu sîngele scorpiei şi se făcu ţăndări la picioarele Păunaşului Codrilor.

Şi deodată, dintr—o singură lovitură, Florin reteză gîtul zmeului. Apoi, împreună cu cei mai apropiaţi dintre ostaşii săi coborî în beciurile palatului, de unde îi dezrobi pe cei aruncaţi acolo. Zăvoarele fură sparte, lacătele şi lanţurile căzură. Oamenii robiţi de ani întregi văzură iar lumina zilei şi plecară spre casele lor, binecuvîntînd pe cei ce—i scăpaseră.

Din chilie în chilie, din beci în beci, unde găsea fiinţe omeneşti îngropate ele vii şi saci plini de aur furat, Păunaşul Codrilor ajunse în cea mai adîncă subpămîntă. Acolo era legată cu lanţuri grele o femeie bătrînă, cu ochii adînciţi şi cu părul albit de atîta amar.

Cînd văzu intrînd, la lumina făcliilor, oameni necunoscuţi, femeia îşi acoperi cu palmele ochii, ce nu mai puteau îndura lumina, atît îi copleşise întunericul de—a lungul anilor. Apoi, deprinzîndu—se puţin

cu lumina şi văzînd că acei oameni îi vorbesc cu bunătate, bătrîna se uită la unul din ei, cel care părea a le fi căpitan, începu să tremure şi făcu cîţiva paşi către el :
—Florin ! Dragul meu Florin ! Eu sînt Dumitrana, maica, măiculiţa ta !
Se repezi şi, cuprinzîndu—l în braţe, îl sărută cu foc.

Dar Păunaşul Codrilor nu înţelegea cine este femeia aceasta, pe care n—o văzuse niciodată.
—De Florin, Florin mă cheamă, dar de unde ştii cine sînt ? Cum m—ai recunoscut ?
—Eşti băiatul meu, nu poţi fi altul decît băiatul meu ! Ai leit chipul tatălui tău, aşa cum era cînd l—a ucis zmeul cel năprasnic !

Cînd Dumitrana mai văzu la mîna Păunaşului acea salba pe care i—o petrecuse în jurul gîtului, cînd flăcăul nu era decît un prunc, salba cu bănuţi pe care scria F—L—O—R—I—N. n—a mai rămas pic de îndoială că se aflau acolo, faţă—n faţă, mama şi feciorul.

Florin o luă în braţe, ca pe un copil, atît era sărmana ce uşoară... Cu lacrimi de bucurie în ochi, plecară spre casa lor din satul părintesc.

Ajungînd acasă, cel dintîi drum pe care—l făcură Păunaşul Codrilor şi Dumitrana a fost Pădurea Sînzienelor. Acolo Florin îi arătă mamei sale peştera pustnicului şi cele doua movilite de pămînt, pe care le acoperi cu flori.
—Aicea, maică dragă, hodineşte bătrînul înţelept care mi—a ţinut loc de tată, iar sub movilița aceasta, mai măruntă, am îngropat pe Zoica, o biată capră, din laptele căreia am supt în pruncie şi care mi—a ţinut loc de mamă !

Iată—i, în sfîrşit, la casa lor, unde hodiniră amîndoi o vreme, dup—atîta trudă şi viaţă zbuciumată.

Dar nu le—a fost dat să stea fault împreună. Sfătuit de însăşi Dumitrana, căreia îi era urît fără suflet de tînără femeie şi de nepoţei dragi in jurul ei, Păunaşul Codrilor porni în lume să—şi caute mireasă...

II.

Într—o zi de primăvară, Florin nimeri într—o poiană plină de flori înalte, cum nu văzuse el niciodată. Erau crini albi, bujori înfocaţi, nalbe tinere, viorii, trandafiri mari şi înfloriţi. Fermecat, Fiorin cutreieră toată poiana, pînă dădu peste o boltă de liliac sub care şerpuia o potecă lungă... lungă...

Apucă el pe poteca aceea, merse, pînă ce se opri la marginea unui heleşteu verde şi limpede, pe apa căruia luceau lebede albe, printre nuferi albaştri.

Drumul se sfîrşea acolo. Să se—ntoarcă, nu—l răbda inima, că prea erau frumoase apele şi parcă—l îndemna ceva să meargă înainte, tot înainte. Dar cum ? Apa era înconjurată de copaci înalţi şi stufoşi, ce—şi înfigeau rădăcinile chiar la mal; nu era nici un locşor de trecut. Tot ocolind el aşa, dădu peste o luntre roşie, cu cap de balaur în vîrf ; balaurul era de lemn şi avea ochi de nestemate.

Se gîndi flăcăul, se răzgîndi, şi în cele din urmă se hotărî, sări în luntre şi începu să vîslească. Trei lebede albe înotară pe lîngă el, şi cîteştrele parc—ar fi vrut să—i arate drumul. Pomi pe urma lor şi ajunse sub o boltă de trandafiri, oglindiţi într—o apă plină de peştişori de aur care se luară după el...

Lebedele se opriră lîngă o poartă de aramă, la care te urcai pe şapte trepte de marmură. Peştişorii se grămădiră pe cea din urmă treaptă, care era în apă, iar păsările se aşezară pe celelalte, ca şi cum l—ar fi îmbiat : „Poftim! Poftim !".

Florin coborî din barcă, urcă treptele şi bătu în poartă. Fără multă zăbavă, canaturile de aramă se dădură la o parte.

Flăcăul văzu o grădină mare, mare. încărcată cu rodii şi mere de aur, iar în fund, un palat alb, cu ferestrele deschise. Nisipul cărărilor parcă era pulbere de mărgean. Păuni şi căprioare se plimbau printre copaci.

Pe ici, pe colo, din fîntîni ţîşnea apa în văzduh şi cădea iar în heleşteele rotunde, risipind boabe de mărgăritare, ce scînteiau în toate luminile curcubeului.

Dar încolo, singurătate. Începuse să însereze.

„Să mă întorc", se gîndi Florin.

Dar poarta era închisă şi n—avea cum să iasă.

„Fie ce—o fi !..." îşi zise el şi intră în palat. Acolo se aflau multe şi mari bogăţii, dar nici o făptură omenească.

Florin văzu o încăpere largă, unde era întinsă masă lungă, încărcată din belşug cu tot felul de bunătăţi şi vinuri alese. Mîncă şi se ospăta flăcăul, că—i era foame, şi mai prinse puteri.

Deodată, auzi un glas care—i spunea :

—Poftă bună, Florine ! Bine ai venit !...

Cine vorbise ? Nu era nimeni lîngă el... Ba da, dinspre fereastra ce da spre grădină, urca şi se apropia de el un şarpe cu trupul prelung şi gros.

Cu glas de femeie, şarpele grăi :

—Eu nu—s ceea ce vezi, Florine !... Şi n—am să—ţi fac nici un rău. Sint Floriana, stăpîna acestui palat, a grădinii şi a heleşteului pe care le—ai văzut... M—a fermecat Muma—Pădurii să fiu şarpe în vecii vecilor.. Şi—n vreme ce mă prefăceam în lighioana pe care o vezi, baba se—nvîrtea în jurul meu, rîdea, juca şi boscorodea, blestemîndu—mă :

Din fiinţă omenească.
Din domniţă—mpărătească,
Şarpe verde te prefac
Şi te—arunc în fund de lac !
Pasăre dacă te—aş face,
Ai avea pe vino—ncoace.
De te—aş face căprioară,
Ai zburda pe cîmp uşoară.
Fluture de te—aş schimba,
Peste flori ai tot zbura,
Pe copii ai bucura
Cu zburdălnicia ta !

Dar nu vreau să fii acestea,
Fiindcă alta ţi—e povestea !
Te prefac în tîrîtoare,
Oamenii să te—nconjoare
Ca pe duhul cel mai rău.
Să—i alungi din drumul tău !
Şarpe eşti, şarpe vei fi
Pînă cînd se va găsi
Un flăcău rătăcitor,
Păunaş al Codrilor,
Cu pornire voinicească,
Viaţa să—şi primejduiască
Şi să stea trei nopţi în şir,
Singuratic musafir,
Fără teamă, lîngă tine,
Să nu—i pese de jivine,
Nici de flăcări, nici de ger,
Nici de trăsnetul din cer,
Să străbată foc şi ape,
Din descîntec să te scape !

Aşa m—a vrăjit şi m—a blestemat afurisita de babă şi trebuie să rămîn aşa în vecii—vecilor !

Şi—n ochii şarpelui, Florin văzu cum izvorăsc şi se preling boabe de lacrimi, una după alta, de i se umeziră şi lui ochii de milă.

—Apăi, domniţă şarpe — îi răspunse flăcăul rîzînd — dacă e vorba să se găsească un flăcău care să facă o faptă vitejească, faptă bună, omenească, să străbată foc şi ape, şi pe tine să te scape — uite c—am venit eu, Florin, de—mi zice lumea Păunaşul Codrilor!...

—Bine—ai venit, mîntuitorul meu ! Dar mult greu te aşteaptă, prin grele necazuri va trebui să treci, pînă să—mi dezlegi blestemul!

—S—auzim ! mai rîse Florin.

—Ai putea îndura frigul şi focul şi vijelia pentru mine ?

—Pune—mă la încercare şi ai să vezi !...

Ca să fac o vitejie,
Nu mă tem de vijelie,
Nici de flăcări, nici de ger,
Nici de trăsnetul din cer !

—Atunci, norocul să te—ajute ! Vino la noapte după mine, .să intrăm în peşteră, şi dacă vei putea sta pînă la cîntatul cocoşilor în hruba cea de gheaţă fără să te ispitească razele soarelui — atunci o treime din vrajă s—a topit. Dar tare mă tern că n—ai să—ţi duci treaba pînă la capăt!

—Mie de glume nu—mi arde, domniţă. Cînd am spus că fac ceva, apoi nu—mi mai iau cuvîntul înapoi !

Veni noaptea. Şarpele se apropie de Florin şi—i vorbi :

—A bătut ceasul, voinicule ! Dacă te mai ţine inima, vino după mine !

Florin îi răspunse :

Şarpe, inima mă ţine,
De—o fi rău şi de—o fi bine,
Numai să te scap pe tine !

Intrară ei în peşteră, flăcăul şi cu domniţa vrăjită, şi aşteptară.

Acoperit cu piele groasă, cu solzi grei şi avînd sîngele îngheţat, ca al tuturor tîrîtoarelor nu i—a fost greu şarpelui să îndure pîcla rece care cobora din tavanul şi din pereţii de stîncă. Dar ceva mai greu a fost

pentru Florin.

La început, puţin îi păsa şi lui de acea răcoare plăcută care—l înfăşură. De la o vreme, însă, răcoarea se făcea frig, frigul se făcea îngheţ. Broboane de apă începură să rîureze din piatră, apoi se făcură şuvoaie şi, cît ai clipi din ochi, se prefăcură . în ţurţuri mari şi ascuţiţi, care îl înconjurau pe Florin ca nişte săbii, ca nişte suliţe, şi—l împungeau cu frigul lor de foc, cu focul lor de ger. Stîncile începeau să crape, bubuind. Degetele flăcăului se învineţeau, dinţii îi clănţăneau, pielea obrazului se, zbîrcea şi—l durea, de parcă i—ar fi înţepat—o roiuri de viespi, de parcă i—ar fi smuls—o pliscuri de corbi. Pînă şi sîngele din el, pînă şi măduva o simţea cum i se sleieşte—n oase. Simţi că—şi pierde răsuflarea. începu să aţipească şi să viseze că—l înfăşurau şapte cojoace îmblănite şi că—l acopereau şapte plăpumi groase; Pe urmă, începură să—i nălucească vetre de jeratic spre care se întindeau mîinile, dornice de căldură... Dar acele focuri prieteneşti erau numai amăgiri de vis...

După lungi, după nesfîrşite ceasuri de aşteptare, ce văzu prin deschizătura peşterii ? Văzu lumini de soare, ce cădeau pe o pajişte plină de flori şi de fluturi. Se gîndi că s—a făcut ziuă şi c—ar fi vremea s—alerge şi să se scalde în acel potop de raze calde, ce jucau şi alintau pămîntul, la cîţiva paşi de el.

Se ridică s—o ia într—acolo.

—Nu te lăsa ispitei ! şopti şarpele. Nu pleca tocmai pcum ! Pînă nu va cînta cocoşul, nu e zi adevărată, nu e soarele aievea, ci numai visele înfierbîntate ale îngheţului ! Nu pleca tocmai acum ! îl mai rugă o dată domniţa vrăjită.

Iar Pălmaşul Codrilor, ca să nu fugă din acea cumplită vizuină a îngheţului, se îmbărbăta singur :

—Nu şi nu ! scrîşnea el, printre dinţi. Vorba e vorbă ! Chiar de—ar fi să mă prefac eu însumi într—un sloi, cuvîntul ce l—am dat trebuie să rămînă cuvînt!

A stat el aşa, şi mult n—a mai stat, că s—auziră cocoşii cîntînd, iar prin deschizătura peşterii se vedeau luminile roşiatice ale zorilor.

Ca piatra zvîrlită de praştie, aşa s—a repezit Florin şi a început să alerge pe cîmp, să sară într—un picior şi să se dea peste cap, ca să se dezmorţească, să se încălzească.

Aducîndu—şi aminte de frigul din ajun, se gîndi că a doua încercare nu va fi chiar aşa de grea ca aceea din noaptea îngheţului.

Dar n—apucă el să se bucure bine, că seara şarpele îl chemă înapoi în peşteră. Se auzi un sîsîit prelung, iar din tavan începu să se lase un abur cald, ce venea spre el învelea într—o dulce mîngîiere.

Întîi i—a plăcut acea căldură umedă, dar pe urmă a—nceput să—l înăbuşe. Abia mai putea să—şi tragă răsuflarea. Dar asta încă nu era nimic faţă de ce avea să vină. Aburii se uscară şi—n locul lor rămase un fel de arşiţă, care—i ciupea şi—i usca ochii. Şi limba i se uscase în gură. Bufniţele şi liliecii care se aflau în peşteră deschideau pliscul şi vărsau nişte flăcări cînd verzi, cînd roşiatice. Din toate părţile îl cuprindeau limbi de foc şi Păunaşul Codrilor simţea că o să se topească de atîta pîrjol. Sălta cînd pe un picior, cînd pe altul, că nu putea sta prea mult pe pămîntul încins care—i frigea tălpile... îşi aducea aminte de noaptea, trecută şi se răcorea la amintirea îngheţului. Şi acel îngheţ nu i se mai părea cumplit, ci dulce aromeală de răcoare !

Tot mai mult se încingea cuptorul peşterii. Florin abia de—şi mai dădea seama că e om adevărat. Parcă se prefăcea într—un buştean aruncat în vatră. Deodată, ce—i fu dat să vadă prin deschizătura peşterii ?

Dintr—un vîrf de stîncă, un şuvoi de apă limpede, care dădea într—un lac, împrăştia în jurul lui stropi de mărgăritare şi spumă în care fulgerau curcubee.

Mai văzu o sumedenie de flăcăi, care semănau cu el şi care se repezeau sub acel şuvoi răcoritor şi săreau, zbenguindu—se, împroşcindu—se eu apă. Alţii se aruncau în lac şi rîdeau de bucuria undelor proaspete, ieşeau din apă, îşi scuturau pletele şi iar alergau să se arunce în valuri, de nu se mai saturau.

Şi—n vremea aceasta, bietul Florin, cu gura căscată şi pielea încinsă, se chinuia de moarte în cuptorul care tot mai mult se încingea şi începea acum să se umple de fum negru, înecăcios, care duhnea a smoală şi a pucioasă, Deodată, ce—i văzură ochii ?

Cocoţată pe marginea deschizăturii peşterii, sta o babă cu nasul încovoiat, cu bărbia ascuţită şi cu un singur dinte—n gură.

Acea babă se uită la el cu ochi prietenoşi şi—i arăta spre apele căzătoare şi lacul răcoros, unde se scăldau şi se împroşcau rîzînd flăcăii ce semănau cu el.

—Drag Florine—Florinel ! îl ispitea Muma—Pădurii, arătîndu—i cu degetul noduros valurile răcoritoare. Nu e păcat să te chinuieşti atîta, în loc să te scalzi în lacul de colo ?

Hai mai bine—a te scălda
Cu flăcăi de seama ta...
Uite apele—n şuvoaie,
Vite răcoroasa ploaie,
Vite lacul fermecat,
Unde—i bine de scăldat !
Hai, degrabă, schimbă—ţi locul.
Lasă şarpele şi jacul!
Nu te chinui—n zadar ;
Vino—n lacul de cleştar

Baba îl îmbia mereu, îi făcea mereu semne cu mîna şi—i arăta izvoarele din munte, apele limpezi curate ca cleştarul.

Florin închise ochii să nu le mai vadă, să nu cadă în ispită. Nimeni altul, în locul lui, n—ar fi avut asemenea tărie !

Răsplata i—a venit repede : un cântec de cocoş făcu să se topească—n roşaţa zorilor atît vedenia fîntînilor răcoritoare, cît şi închisoarea de flăcări, de aburi şi de fum, în care petrecuse Păunaşul Codrilor o noapte atît de cumplită...

—Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc, Florine ! Îi vorbi şarpele, dintr—ai cărui ochi curgeau luminoase lacrimi de recunoştinţă.

—M—au pîrjolit flăcările de tot! spuse Florin, zburînd ca săgeata spre un pîrîiaş din apropiere, unde se azvîrli de cîteva ori şi se bălăci, rîzînd şi scuturîndu—şi pletele.

III.

Dar nu prea i—a fost bine nici a treia noapte, că a trebuit să—ncerce şi frigul, şi focul, ba şi spaima viscolului, a grindinei, a trăsnetului.

Abia intrase în peşteră, că s—a pomenit cu un crivăţ năprasnic, care vîjîia şi—i îngheţa creştetul capului, în vreme ce—n jurul picioarelor se învârteau şomoioage de catran aprinse şi—l frigeau, şi—i otrăveau răsuflarea.

Apoi se porni o vijelie care—l repezea de colo pînă colo, dîndu—l cu capul de pereţi. Ca nişte săgeţi frînte zburau fulgere albastre ce—i ardeau ochii. Trăsnetul căzu sub chipul unui bolovan rotund, roşu, care se sparse în mii de fărîme aprinse...

Pe jos era numai jăratec, de n—avea unde călca flăcăul, iar prin văzduh zburau schiţei roşii. Îl ciupeau şi—l ardeau ca un stol de gîngănii turburate.

Şi iar se auzi vîntul şuierînd. Peste aşchiile aprinse şi peste tăciunii ce podeau acea blestemată peşteră, veni o grindină mare cît oul de turturea. Ouăle de gheaţă cădeau din tavan, se adunau pe jos, creşteau, urcau, îl izbeau pe Florin, ca mii de pietricele aruncate cu praştia... Era o furtună înspăimîntătoare, care ar fi răpus pe un uriaş, pe un balaur cu solzii de fier, darămite pe un pămîntean, cît ar fi fost el de voinic, Păunaşul Codrilor.

După grindină, iar fulgere şi iar trăsnete, iar vifor şi crivăţ, urlînd ca o haită de lupi flămînzi... Pe deasupra, pe Florin îl mai apucă şi o foame cumplită, care—i răscolea măruntaiele şi i le rodea ca şobolanii.

O lumină mare se făcu în deschizătura peşterii, şi—n acea lumină, Păunaşul Codrilor văzu o pajişte—nfloritä, cu o masă—ntinsă, la care petreceau voioşi, mîncau şi beau flăcăii din noaptea trecută, cei ce se scăldaseră în lacul de cleştar. în mînă cu potire de argint se uitau spre peşteră şi cîntau :

Vino printre noi, Florine !
Să mîncăm, să bem cu tine !
Colo—i rău, aici e bine...
Şi potirele sînt pline !
Nimeni nu ne înspăimîntă
Şi lăutele ne cîntă !
Colo—n peşteră, băiete,
Mori de foame şi de sete,
Grindina te—o năpădi,
Trăsnetul te va trăsni.
Ce păcat de viaţa ta,
Că ţi—o prăpădeşti aşa,
Cînd aici e—atît de bine...
Vino printre noi, Florine !

—Nu—i asculta ! Nu—i asculta ! îl rugă şarpele; Sînt ispitele vrăjitoarei ! Vor să—ţi răpească rodul jertfei tale...

Tot ce—ai îndurat trei nopţi de—a rîndul e în zadar, dacă le asculţi chemarea...

—Mult a fost, puţin a rămas ! Nu—ţi fie teamă ! îi răspunse Florin şi închise ochii, să nu mai vadă, şi—şi astupă urechile, să nu mai audă cîntecul ispitei.

Şi bine a făcut că nu le—a urmat îndemnul, că nu şi—a călcat făgăduiala dată domniţei !

O trîmbiţă răsună voios în faptul zilei şi alte trîmbiţi îi răspunseră : vesteau răsăritul soarelui. Păunaşul Codrilor ieşi din peştera blestemată, ţîşnind ca săgeata din arc.

IV.

Trecură zile, trecură săptămîni, trecură luni. În palatul de marmură albă, înconjurat de grădini şi lacuri de cleştar, trăiau nesupăraţi de nimeni Florin cu soţioara lui, împreună cu bătrîna Dumitrana, căreia nu—i venea să creadă că trăieşte atîtea clipe fericite, după atîţia ani de chinuri.

Fericit era şi Florin. Dar şi mulţumirea lui ar fi fost deplină dacă n—ar fi citit în ochii Florianei un dor ascuns, o mîhnire nedesluşită.

Adeseori, frumoasa domniţă sta cu ochii în zare şi o lacrimă furişă i se strecura printre gene. Dar o ştergea repede şi—i surîdea lui Florin, ca voinicul să nu—i bage în seamă gîndurile posomorîte.

—Ce ai ? o tot întreba el. Spune—mi, ce dor ascuns te roade, ce nemulţumire te mâhneşte ? Vorbeşte, şi orice dorinţă ai avea ţi se va împlini !

—Fiindcă m—ai întrebat am să—ţi spun, măcar că n—aş fi vrut să—mi ghiceşti întristarea. Mă gîndesc la tata care zace închis într—un turn, departe, în fundul unui lac, pe cînd eu trăiesc şi mă desfăt în grădinile lui minunate !... De aceea nu sînt veselă... Asta mi—e durerea ! Muma—Pădurii, care mă prefăcuse pe mine în şarpe, l—a închis şi pe taica !

Taica era un mare şi vestit împărat, a cărui ţară se afla la vreo trei luni de drum de aicea... Cînd era prea ostenit de zgomotul lumii, cînd prea—l apăsau grijile domniei, venea în palatul acesta, unde locuim noi, şi se odihnea o vreme, cu răposata maica şi cu mine.

Apoi pleca din nou în cetatea lui, lăsîndu—ne pe amîndouă singure. Dar biata maica muri, şi mult o plînse mult am plîns—o şi eu, cu prietenele mele, cu drăgălaşii mei copii de casă. Abia începuse să mi se aline durerea, cînd iată că pe taica l—au răpit nişte făpturi spăimîntătoare, balauri cu aripi mari şi gheare ascuţite, trimişi de Muma—Pădurii. Zgripţuroaica, duh al răului, nu era mulţumită că în ţara noastră oamenii trăiau în bună pace şi belşug. Voia să fie numai sărăcie şi zîzanie, ca să—şi poată ea întinde domnia... Acolo unde era mulţumire şi linişte, Muma—Păduiii n—avea ce căuta... De aceea, puse de—l răpi pe Măria—Sa şi—l ascunse într—un turn, în fundul unui lac. Pe sfetnicii lui credincioşi i—a prefăcut în tot felul de dihănii slute... Pe mine m—a schimbat în şarpe, iar pe ai mei în tot felul de lighioane. M—a blestemat să nu mă mai fac om pînă nu va veni Păunaşul Codrilor să petreaeă trei nopţi în palat. Mulţumită ţie, Florine, sînt iarăşi domniţă. Putea—vei oare să—l scapi şi pe bătrînul meu părinte ? Putea—vei s—o răpui pentru totdeauna pe Muma—Pădurii ca să piară sărăcia şi vrajba pe care le—a întins, baba în împărăţie ?

—Zic ce—am zis : una şi cu una fac două. Adică, ia—ţi, Florine, picioarele—n spinare şi du—mi—te unde ţi—e datoria ! glumi băiatul.

Se pregăti de ducă, îşi sărută nevasta şi porni la drum, lăsînd—o în grija bătrînei sale mame. Înainte de a pleca, Floriana îi spuse :

—Nu—ţi ştiu spune unde se află lacul care acoperă turnul, unde şade taica închis. Am însă un măr de aur, cules din grădinile care înconjoară turnul înecat. Şi mărul acesta, îndată ce s—apropie de acea parte a pămîntului, începe să lumineze. Cu cit te apropii de turn, cu atît mărul se aprinde mai tare. Cu cît te depărtezi, cu atît lumina i se stinge, strălucirea aurului piere şi mărul fermecat rămîne bulgăre de ţărînă moartă. Şi—ţi mai dau pieptenele acesta de smarand, care se preface în dese păduri verzi, îndată ce—l arunci în urma ta... Şi—ţi mai dau vălul acesta de argint, pe care, de—l aşterni între tine şi, duşman, întinde ape largi şi adînci, spumoase şi strălucitoare. Şi—acum, dragul meu, pleacă la drum şi întoarce—te sănătos, cu taica împreună. Să fie iar bucurie şi belşug în împărăţia noastră!

—Bun rămas, soţioară dragă ! răspunse Florin şi, dezmierdînd—o lung, o linişti, spunîndu—i că nu va întîrzia mult pe drumuri şi că se va întoarce cît de curînd, împreună cu cinstitul şi preamăritul socru.

V.

Cu buzduganul pe umăr, porni agale Păunaşul Codrilor. La răspîntia drumurilor, se opri să vadă ce face mărul dat de Floriana. în trei rînduri porni voinicul, din răscruce spre trei părţi ale pămînturilor, dar mărul se întunecă. O luă pe al patrulea drum, spre Soare—Răsare, şi o lumină de aur străluci pe coaja rodului fermecat. Voios, Florin merse într—acolo pînă ajunse într—o dumbravă singuratică. O femeie bătrînă se chinuia să cureţe un cuptor. Biata babă n—avea decît slabele ei mîini pentru treaba aceasta grea şi nu răzbea deloc.

—Ajută—mă, flăcăule, rosti dînsa, poate că ţi—o fi foame într—o zi şi ţi—oi da pîine caldă !

Florin n—aşteptă să—i spuie de două ori şi se apucă să orînduiască, ştergînd cuptorul, aruncînd pietrele şi vechea cenuşă care—l astupa. Apoi rupse o fîşie din mantia lui şi dîndu—i—o babei îi zise :

—Ţine zdreanţă asta, maică, să ştergi cenuşa cu ea, şi nu—ţi mai necăji bietele mîini!

Apoi plecă, in vreme ce bătrîna îi ura drum bun **şi iz**bîndă deplină.

Pe—nserat, minat de lumina mărului care sporea necontenit, Florin ajunse într—o pădure întunecoasă.

—Ajutor ! Ajutor !... gemu un glas, dintre mărăcini. Florin s—apropie şi... ce să vadă ? Un balaur rănit zăcea acolo !

—Flăcăul se repezi spre spurcata lighioană să—i mai tragă, să isprăvească odată cu el. Dar balaurul îi vorbi cu glas blînd :

—Stai, voinicule, nu da în mine, că nu sînt ceea ce crezi ! În loc să mă omori, mai bine mi—ai da ajutor ei scap cu viaţă, că—s om ca şi tine !

—Să nu minţi, dihanie vicleană !... îi răspunse Florin.. Aşa ştiţi voi să amăgiţi lumea, cu miorlăituri şi *boceli* prefăcute, iar cînd vă vine bine, săriţi în capul oamenilor şi—i nimiciţi.

—Ai dreptate. Aşa fac zmeii, vrăjitoarele şi dihăniile necurate. Dar eu îţi mai spun o dată că sînt om ca şi toţi oamenii, prefăcut în balaur de o babă blestemată. Dacă nu—mi dai crezare, dacă tot dihanie răufăcătoare mă socoteşti, atunci ucide—mă ca să sfîrşesc odată cu chinurile ! Dar îţi mai spun : fă o faptă bună, leagă—mi rănile să scap cu viaţă, iar dacă ne—om mai întîlni vreodată, mult bine voi putea şi eu să—ţi fac ! Florin fu înduplecat de rugămintea balaurului. Se apropie de el şi—l întrebă :

—Ce—ai păţit ?

Balaurul îi arătă o îabă ruptă şi o falcă din care—i curgea sînge.

—Am vrut să scap de robia Mumii—Pădurii, care m—a vrăjit şi mă ţine în slujba ei. A trimis un balaur adevărat să mă aducă înapoi sau să mă răpuie.. Ne—am luptat şi m—a rănit precum vezi. Eu m—am prefăcut mort, el a crezut şi—a plecat... Ajută—mă! Sîngele îmi curge, puterile mi se istovesc!

—Te voi ajuta, îi răspunse flăcăul

Şi sfîşiindu—şi poalele cămăşii, legă rănile omului prefăcut în balaur şi—l întrebă :

—Mai ai nevoie de ceva ?

—Aş bea *o gură* de apă, că mor de sete... Dar nu—i nici un izvor pe aici... Tocmai la capătul pădurii se, află o fîntînă, dar, vai, ce fîntînă !...

Florin o luă într—acolo. Zidurile se năruiseră, nămolul copleşise apa, ierburi putrede se grămădeau şi, printre ele, se bălăceau broaştele.

Florin îndreptă zidurile, dintr—o scoarţă de copac îşi făcu lopată, smulse ierburile, *rîni* fîntîna, aruncă nămolul cu jivine cu tot ; apele se limpeziră, se primeniră, băiatul îşi umplu căciula şi dădu fuga spre balaur, care abia—şi mai trăgea sufletul.

La vederea celui ce—l scăpase, balaurul se—învioră, sorbi cu poftă din apă, se răcori, se întrema, şi, din adîncul inimii, zise ;

—Mulţumesc ! Acum spune—mi şi tu încotro ai pornit, ce necazuri ai, să văd cum aş putea să te ajut şi eu.

Florin îi povesti cum a plecat el să mîntuie pe împărat, pe tatăl Florianei lui, vrăjit şi fermecat de Muma—Pădurii.

—Şi eu tot de acea vrăjitoare am fost fermecat! strigă laurul. Şi eu tot un om al împăratului sînt, întîiul lui sfetnic. Vom lupta amîndoi să—l scăpăm pe bătrîn şi să ne facem oameni cu toţii.

—Ce—ai de gînd ?

—Mă înapoiez la cetatea vrăjitoarei sub chip de balaur smerit, de slujitor credincios. Te aştept. Ne vom întâlni acolo. Vom merge mînă—n mînă şi vom izbîndi!

Îşi luară rămas bun unul de la celălalt şi porniră pe căi deosebite spre acelaşi ţinut, al Mumei—Pădurii.

Trei luni umblă flăcăul pe drumuri depărtate, spre care îl ducea lumina mărului. Pe unde trecea el, nu mai era noapte, aşa tare strălucea rodul rupt din soare.

A nouăzecea zi, ajunse în faţa unor ziduri înalte, înalta, de nu se vedea nimic în dosul lor...

—Să mă întorc — îşi zise el — c—aicea n—am ce căuta ! Dar cum se depărta, lumina mărului scădea.

„Se vede c—aici e lacul şi tumul; aici l—a închis pe bătrîn, îşi zise Florin. Dar cum să intru ? Poartă nu—i, zidurile sînt înalte şi drepte..."

Dădu el ocol uriaşei clădiri şi ajunse lîngă o groapă acoperită de mărăcini, care părea că răzbeşte pe sub ziduri înăuntru. Florin se tîrî pe brînci şi trecu uşor pe partea cealaltă. Se pomeni în faţa unui lac.

Se apropie de apă şi văzu un zmeu bătrîn, care dormea pe mal, tolănit în iarbă. Deasupra lui se legănau roade coapte, la fel cu mărul de aur din sinul lui Florin. De cingătoare îi atîrnau şapte chei mari de aur. Binişor, voinicul se apropie de zmeu şi—i tăie cingătoarea. Dac n—apucase el să se depărteze şi cele şapte chei, simţindu—se în mîini străine, începură să se zbată şi să zăngănească, cale de şapte poşte se auzeau ţipetele lor de aramă, parcă se loveau scuturi, parcă se trăgeau clopotele în turnuri.

Florin zvîrli legătura în iarbă.

Potolite, cheile tăcură.

Dar era prea tîrziu. Zmeul cel bătrîn, paznicul lacului, se trezise din somn, chema ajutoare. Ca din pămînt se iviră mulţime de lighioane şi Muma—Pădurii însăşi, care scotea flăcări aprinse pe nas şi pe gură.

—De data asta n—ai să—mi scapi, Florine ! strigă la el afurisita,

Apoi, vorbind cu balaurul care sta mai deoparte, baba zise :

—Apropie—te, Şoldomane ! Ia—l pe flăcăul ăsta şi mănîncă—l. Numai, rogu—te, opreşte inima pentru mine, că de mult poftesc inimă de om tînăr !...

Cît ai clipi din ochi balaurul se repezi la Florin şi—l înghiţi.

Mulţumită, Muma—Pădurii se depărta împreună cu celelalte dihănii.

Şoldoman aşteptă pînă plecară toţi, luă cheile uitate pe iarbă, intră în apă şi se cufundă în undele limpezi. În adîncul lacului se afla un turn. Ajuns acolo, Şoldoman deschise o poartă de aramă şi intră. Mai repede de cum îi înghiţise pe Florin, balaurul se opinti o dată şi mi—l scoase pe flăcău viu şi nevătămat, zvîrlindu—l din măruntaie în răcoarea luminoaselor grădini. Pasămite, acel slujitor supus al babei nu era decît balaurul pe care—l ajutase Florin în pădure !

—Iartă—mă, frate, că te—am înghiţit ! vorbi el. Dar numai aşa puteam să te scap !

—Am înţeles şi—ţi foarte mulţumesc ! răspunse Păunaşul Codrilor.

—O poartă am deschis—o eu, mai sînt încă şase porţi. Împăratul se află în cea din urmă încăpere... Du—te şi **s**coate—l de acolo. Ia—l de mînă şi veniţi încoa. Eu păzesc aici !

—Adu cheile ! zise Florin.

—Bagă de seamă — răspunse Şoldoman — pîrdalnicele astea de chei o să—nceapă iar să zăngăne, de—or simţi că le ţine mînă omenească. Stai că am eu un leac !

Şoldoman îşi sfîşie o labă şi, întinzîndu—i lui Florin bucata de piele, îi zise :

—Tu ţi—ai sfîşiat veşmîntul să—mi legi rănile. Ca să te ajut eu îmi sfîşii carnea. Cheile să le ţii cu bucata asta de piele de balaur, şi—ai să vezi că n—or să se mai zbată facă gălăgie.

Florin îşi simţi ochii umezi, măsurînd jertfă sfetnicului împărătesc preschimbat în lighioană. Făcu întocmai cum îi spuse el şi ajunse în a şaptea încăpere, unde nu se vedea nimic, atîta beznă era. Acolo simţi o răsuflare grea, parc—ar fi gemut cineva.

—Cine e ? întrebă omul care gemuse.

—Dă—mi mîna, împărate !... Sînt trimis de domniţa Floriana să te scap. Dă—mi mîna şi vino după mine!

Florin simţi în mîna lui o mînă uscată şi caldă. O strînse bine şi—l trase pe moşneag după el.

Din odaie în odaie, lumina se făcu tot mai mare. Cînd ajunse în încăperea unde—i aştepta Şoldoman, Florin sa uită la socrul său **şi** mare—i fu mila cînd îi văzu faţa galbenă şi trudită, barba şi pletele lungi şi albe.

Iar bătrînul nu găsea cuvinte să—i mulţumească. Balaurul îi înghiţi pe amîndoi şi—i scoase la lumina zilei. Îi vărsă in iarbă, îi luă în spinare şi porni să zboare cu ei peste zidurile înalte.

Muma—Pădurii simţi că ceva ciudat se petrecea în ţinuturile ei... Din turnul unde şedea, ce să vadă ?

Departe, departe, un zmeu înaripat zbura, ducînd în cîrcă un moşneag şi un flăcău.

Moşneagul nu era altul decît împăratul, iar flăcăul era cel pe care îl crezuse mistuit în măruntaiele lui Şoldoman !

Repede, călare pe o bufniţă uriaşă, care vedea şi ziua, porni Muma—Pădurii pe urma lor. O flacără lungă îi ieşea din gură şi ajungea în spinarea celor trei fugari, înfierbîntîndu—i...

Dar, ca prin farmec, păduri uriaşe, dese şi înalte răsăriră ca din pămînt, între balaur şi cucuvaie : Florin aruncase pieptănele dat de Floriana, şi acesta se prefăcuse—n codrii de stejar, în calea babei blestemate. Coborîndu—se din slavă, Şoldoman, împăratul şi Fiorin se lăsară în acea pădure să mai răsufle. O sete cumplită îi chinuia : flacăra din gura babei le uscase trupurile. Şi iată, mări, iată că li se ivi în cale o fîntînă, o fîntînă lină, cu apă senină, cu apă curată, cu apă bogată : nu era alta decît aceea pe care o dresese şi **o** curăţise Florin odinioară !...

„De n—aş fi îngrijit de fîntînă aceasta cu trei luni în urmă — se gîndi flăcăul — ne—am fi topit de sete acum şi ne prindea Muma—Pădurii !"

Băură însetaţi şi se răcoriră şi la drum din nou porniră ; Muma—Pădurii s—arăta din nou în zare şi venea spre ei călare !

Răsuflarea dogoritoare a babei le înţepa spinarea : cucuvaia zbura mai repede ca Şoldoman !

Florin scoase vălul de argint, dăruit de Floriana, îl fîlfîi în azur şi—ncepu să—l scuture...

Ce să vezi ? Din văl începu a curge o apă scînteietoare, ca un rîu uriaş, ce sare din vîrful unui munte... Ţîşneau rîuri mari de apă din năframa fermecată şi se repezeau pe pămînt, răcorind cîmpiile arse de soare şi de pîrjolul ce—l împrăştia Muma—Pădurii.

Dogoarea nu se mai simţea. Şoldoman zbura în văzduh ca un mînz voios.

Orbită de strălucirea valurilor argintii, bufniţa şovăi
din zbor şi răsturnă pe Muma—Pădurii în lacul nemărginit ce se—ntinsese—n urma celor trei. Iar baba se înecă în valurile largi.

Aşa scăpă lumea de Muma—Pădurii cea afurisită.

În clipa aceea pieri şi vraja care—l ţinea pe Şoldoman prefăcut în balaur. El se schimbă la loc în om, şi aşa, lustrei, Florin, înţeleptul împărat şi sfetnicul porniră către palatul unde—i aştepta Floriana. Dar mai era cale lungă pîn—acolo !

De—atîtea isprăvi şi de—atîta umblet cei trei zburători flămînziseră. Se. uitară ei în dreapta, în stingă, pînă departe, doar or da cu ochii de vreun sat, să ceară ceva de mîncare. Dar nu se zărea ţipenie de om pe—aproape. Iată însă că un miros plăcut de pîine caldă, un abur dulce care le stîrnea şi mai mult pofta le trecu pe la nas. Şi ei credeau că este o amăgire, că din pricina foamei li se pare văzduhul plin de miresme de pîine proaspătă şi caldă. Se luară pe urmele acelei adieri îmbălsămate şi ajunseră între nişte copaci, de unde se ridicau adierile de pîine caldă. Se auzi un glas :

—Flăcăule ! Flăcăule ! Ia poftim încoace, că ne cunoaştem. Ia poftim !...

Florin se uită în partea de unde venea acea chemare şi, spre marea lui uimire şi bucurie, văzu pe bătrîna căreia îi dresese cuptorul la plecare, şi care îl îmbia acum cu azime calde, albe şi mari.

Mîncară pîine proaspătă (se cam speriase băbuţa de pofta lui Şoldoman, care, dintr—un cuptor întreg, nu lăsase decît o pîinişoară scrumită !...) şi porniră la drum.

Pînă seara ajunseră la palatul unde—i aştepta, nerăbdătoare, Floriana... Vă las pe voi, dragi copii, să vă închipuiţi bucuria bietei fete, cînd îşi văzu mult iubitul părinte şi pe vrednicul ei mire !

S—a întins ospăţ cu veselie, cum de mult n—a mai fost pe pămînt.

În capul mesei, alături de cuscrul ei, împăratul, sta şi plîngea de bucurie bătrîna Dumitrana...

VI.

Să nu vă închipuiţi însă că Păunaşul Codrilor, ajungînd ginere împărătesc, s—a lăsat pe tînjală, huzurind şi desfătîndu—se în palaturile socrului ! Nu !... Inima lui caldă, mintea lui luminată, braţul lui vînjos, vitejia şi omenia lui îl îndemnau să facă—n fiecare zi cîte o ispravă în ; folosul semenilor săi ! Parcă ar fi fost frate cu Făt—Frumos din poveste, aşa rătăcea el prin împărăţie, ajutînd pe cei obidiţi, stîrpind lighioanele duşmane omului. Multe şi lăudate fapte a făcut în viaţa lui Păunaşul Codrilor. Dac—am sta să le povestim pe toate, am ajunge ca domniţa Şeherezada, cea din ţara indiană, care a născocit o mie şi una de basme, fermecînd pe Sultanul Sahriar !

Am să vă spun numai una, cea cu Jumătate—om. Pe celelalte o mie am să vi le povestesc la iarnă, dacă ne—o ajunge o iarnă, dacă nu voi fi eu bătrîn şi dacă voi înşivă nu veţi fi prea mari ca să vă mai petreceţi vremea ascultînd poveşti la gura sobei !

Într—o pădure, se oploşise un fel de dihanie cu înfăţişare omenească, un uriaş care avea un singur ochi, o singură mînă şi un singur picior. Pe celelalte le pierduse în luptele cu Făt—Frumos şi cii alţi voinici, porniţi să cureţe pămîntul de lighioanele răufăcătoare. Acelei rămăşiţe de balaur îi spunea lumea, Jumătate—om. Umbla gol, încins cu o piele de capră. în mîna dreaptă, singura pe care o mai avea, răsucea un ciomag noduros, gros la vîrf, cu care vîna mistreţi şi cerbi, îşi jupuia prada cu ghearele celor cinci degete şi cu dinţii. Carnea o mînca nefriptă.

Cînd nu—i pica vînat, se hrănea cu ghindă şi cu mere pădureţe. Iarna locuia într—o peşteră, iar în zilele calde, dormea sub răcoarea copacilor.

—Cu de la sine putere, se făcuse stăpîn al acelei păduri şi—al ţinuturilor înconjurătoare ; oricine îi încălca hotarul trebuia să plătească scump această, rătăcire. Mai avea în el ceva puteri rămase de la părinţi, dar nici atît de cumplit nu era, cît credeau oamenii că este...

Era numai o umbră a zmeilor de odinioară, dar puterea renumelui întrece, de multe ori, puterea cea adevărată... Locuitorii din satele vecine îi luaseră frica şi—i ocoleau împărăţia. Mai încercaseră ei, unii, mai îndrăzneţi, să se adune în cete şi să plece pe urma dihaniei, dar nu ştiu cum se făcea că, de cîte ori simţea că este urmărit, Jumătate—om se ascundea şi nu ieşea la iveală decît atunci cînd era să înfrunte pe cîte unul singur, nu mai mulţi la un loc. Dacă vreun cioban neştiutor se rătăcea cu turma pe—acele meleaguri, blestematul ieşea ca din pămînt în faţa lui şi—i lua ba o vacă, ba o oaie.

—Să mai mănînc şi eu carne dulce, carne moale, că mi s—au ascuţit dinţii tot rozînd atîtea sălbăticiuni şi—atîta ghindă ! rînjea slutul.

Văzînd că oamenii se tem de el, îşi luă nasul la purtare. Ieşea în calea drumeţilor spunînd că: şi poteca aceea e moşia lui şi că trebuie să—i plătească vamă. Şi oamenii plăteau.

Pe urmă începu să ceară dări, să puie biruri, ca un adevărat împărat : fiecare sat era dator să—i trimită şapte pîini albe, şapte vaci şi şapte găini fripte, în fiecare săptămînă, precum şi o butie de vin. Ce făcea cu atîta mîncare şi băutură, numai el ştia.

Iar oamenii plăteaţi, că n—aveau încotro, ca să—i lase în pace.

Într—o zi, alungind o căprioară în pădurea lui Jumătate—om, se rătăci Florin al nostru şi se pomeni dinte—o dată faţă—n faţă cu acea dihanie ciungă, oloagă şi chioară. Jumătate—om mai era şi căpcăun, Mîncase tot ospăţul celor şapte pîini, şapte vaci, şapte găini şi—acum era îndârjii de foame.

—Cum de—ai îndrăznit să—mi calci împărăţia ? strigă uriaşul sărind într—un picior, răsucind buzduganul în dreapta şi rostogolindu—şi singurul ochi, ca să—l spăimînte.

—Da' de unde pînă unde e împărăţia ta ? îi răspunse Florin.

—E a mea din moşi—strămoşi şi nu las pe nimeni să—l treacă hotarul !

—Bine, împărate, rîse flăcăul, prefăcîndu—se că vrea să plece. Iartă—mă că ţi—am călcat împărăţia, dar n—am si mai fac ! Mă duc !

—Apăi nu merge aşa ! strigă dihania punîndu—i—se—n cale. N—ai să scapi cu una, cu două. Trebuie să plăteşti... Ce ai în traistă ?

De rîndul acesta Păunaşul Codrilor se supără. Nu—i mai ardea de glume. Odată răcni :

—Eu de plătit n—am ce—ţi plăti şi nici n—aş face aşa ceva, chiar dacă aş avea !

Apoi se înduioşa, că era bun la inimă.

—Dar, fiindcă te uiţi cu jind la traista mea, mă gîndesc că ţi—o fi foame ! Vei fi tu mare împărat, dar sărăcia ţi—e mai mare, vai de capul tău ! Am să—ţi dau jumătate din merindele mele !

—Nu, băiete ! Nu—mi trebuie mîncarea ta. Aştept şapte pîini, şapte vaci, şapte găini fripte şi o butie de vin. Dacă vrei să scapi cu viaţă, trebuie să te duci pînă Ia curtea.
lui Cheleş—împărat şi să—mi aduci pe Măgdălina, fata lui, s—o iau de nevastă.
—Mă vere, după ce eşti olog, ciung şi chior, de—ţi zice lumea Jumătate—om, mai eşti şi prost ! îl luă în rîs Florin. Cum crezi tu că te—ar lua Măgdălina de bărbat, pocitania dracului ! Şi cum îţi închipui că eu altă treabă n—am decît să bat pămînţul ca să—ţi caut ţie muiere ?
—Aşa o fi ! zise Jumătate—om, dar de mîna mea n—ai să scapi ! şi ridică buzduganul să—l trăsnească.

Cît ai clipi din ochi, Florin trase paloşul şi—l repezi în Jumătate—om, de—i reteză şi mîna ce—i mai rămăsese.

Apoi, ridicînd de pe pămînt ciomagul pocitaniei, şi—l puse pe umăr şi porni la drum.

Cînd îl văzu ieşind teafăr din pădurea blestemată, ba încă purtînd şi măciuca lui Jumătate—om la spinare, oamenii se minunară.
—Scăpaşi, vericule ? Cum scăpaşi ?
—De cine să scap ?
—De fiara din pădure !
—Păi n—ar fi fost mai mare ruşinea, eu, om întreg, să fiu biruit de Jumătate—om ? Eu am două mîini, doi ochi şi două picioare şi el n—are decît jumătate. Ba acum nu mai are nici măcar o mînă. O să sară într—un picior şi—atît. Rău nu mai are cum să facă. Nu vă mai fie frică ! Păcat că v—a fost frică şi pîn—acum, că puternic n—a fost niciodată. Numai spaima voastră l—a făcut aşa. Din slăbiciunea voastră şi din mişelia lui şi—a făcut puterea.

V—aţi speriat de el că e o pocitanie şi în loc să vă uniţi şi să—l răpuneţi, v—aţi supus ca nişte nevolnici ; de frică i—aţi plătit dări, tremuraţi numai auzindu—i numele. Aţi încercat careva să vă măsuraţi cu el ? A pierit careva dintre voi în luptă dreaptă cu el ?... Nu ! Atunci de ce să nu vă facă slugile lui, de ce să nu vă sărăcească ? !

Aşa le vorbi voinicul şi sătenii se luminară la cap, îi mulţumiră cu inima voioasă.

Şi, din ziua aceea, nu s—au mai lăsat înfricoşaţi şi asupriţi de duşmanii omului, cum îi înspăimîntase, atîta vreme, Jumătate—om !

VII.

Renumele lui Florin, băiat înţelept, inimă bună şi voinic între voinici, umbla din sat în sat, din tîrg în tîrg, aşa precum numele lui Făt—Frumos ajunsese peste mări şi ţări.

Într—o zi, se vesti că a murit împăratul ţării vecine.

Un moşneag de acolo, din cetatea de scaun, trecu, aşa, ca din întîmplare, pe la casa lui Florin şi căută să—i vorbească. Era acel moşneag unul dintre înţelepţii împărăţiei vecine şi cunoştea, prin iscoadele lui, tot ce se întîmplă pe lume, cine e om de ispravă şi cine nu. Auzise şi de vitejiile lui Florin. Îl căută, îl află şi—i cuvîntă astfel :

—Multe ai făcut, multe ai văzut, Florine, dumneata pîn—acum, dar cum se alege un împărat n—ai văzut!

—N—am văzut, aşa e !

—Vino cu mine şi—ai să vezi şi n—o să—ţi pară rău ! i — Rău n—o să—mi pară, dar nici bine n—o să—mi facă... Eu am alte treburi !

—Nu te grăbi să zici nu. Mai gîndeşte—te !

Se gîndi el Păunaşul Codrilor ce se gîndi şi ce—şi zise

„Face să—mi pierd cîteva zile să văd şi una ca asta. Omul cît trăieşte învaţă !"

Îşi luă rămas bun de la Floriana şi porni la drum, împreună cu bătrînul sfetnic din împărăţia vecină.

La răscrucile drumurilor, prin sate, pe dîmburi şi prin văi sunau buciumaşii ; crainicii vesteau lumea să se adune, să fie de faţă la marea sărbătoare. A doua zi, ajunseră la reşedinţa domnească.

Nesfârşită mulţime se strânsese în faţa palatului, aşteptînd.

—Ce nevoie e de atîta lume pentru alegerea împăratului ? Răposatul, oare, n—a lăsat moştenitor ? întrebă Florin pe bătrînul tovarăş ele drum.

—Ba a lăsat el moştenitori şi încă trei, dar, în ţara noastră, schiptrul ţării nu se cuvine pe de—a gata feciorului de împărat, ci omului celui mai înzestrat, ori de unde ar veni el. Dacă te—ai născut din os domnesc, nu înseamnă, numaidecât, că eşti sănătos la trup şi la minte şi că poţi cîrmui noroadele ! Nu, făţul meu ! Nouă ne trebuie domnitor care să fie vrednic prin voinicia lui, prin truda lui de toate zilele, prin darul lui de a se jertfi în slujba unei fapte bune, prin mintea lui luminată, nu prin norocul de—a se fi născut în pat împărătesc !

—Ai dreptate, unchiaşule ! Dar ce văd acolo, pe scările palatului ! Ce sînt boierii aceştia cu straiele strălucitoare ? întrebă Florin.

—Sînt bătrânii din sfatul ţării, dregătorii cei mai mari şi căpeteniile de oaste. Pân—acum, ei alegeau impăraţii ! Dar s—a văzut că nici aceştia nu sînt drepţi, ci părtinitori ; erau împărţiţi în felurite tabere şi se certau pe domnie... Atunci norodul a hotărît să—şi aleagă singur cîrmuitorii, încredinţîndu—şi inima şi glasul lor unei păseri măiestre, care se coboară din turnul cel mai înalt al cetăţii şi hotărăşte pe cel ales să fie alesul... Această pasăre măiastră e voinţa mulţimilor.

Te uiţi la ceata aceea strălucitoare, ce coboară treptele acum ? Sînt cei trei feciori ai răposatului împărat, precum şi alţi băieţi de neam ales, care rîvnesc să fie făcuţi domni. Cum le—o fi norocul ! Dacă vreunul va fi socotit că e bun să stea în fruntea ţării noi toţi ne vom pleca şi—l vom urma !

—Şi cine alege pe împărat ?

—Ţi—am spus : o pasăre măiastră, o porumbiţă...

—O porumbiţă ?

—Da. O porumbiţă albă, cu ochii, cu ciocul şi cu picioruşele de mărgean. îşi are cuibul în turnul cel mai înalt al palatului împărătesc... Se hrăneşte numai cu roua zorilor şi cu grăunţele ce i le aduce vîntul. Nu primeşte nimic de la oameni ; e mai presus de ei! Nu iese din lăcaşul ei decît de ziua noului împărat... Ai s—o vezi şi dumneata !

De pe dealul unde se afla Păunaşul Codrilor şi—n poala căruia se vedeau, cit cuprindeau ochii, numai oameni în straie de sărbătoare : femei ţinîndu—şi copiii de mînă, caii, carele şi butoaiele cu care toată acea obştească adunare venise de departe. Priveliştea era de—o neasemuită frumuseţe.

Nu trecu mult şi răsunară surlele... Clopote băteau şi zvonul lor împletea sub cerul senin valuri de aramă care curgeau nevăzute, pe capetele miilor de ţărani şi tîrgoveţi ce împănau dealurile şi cîmpia.

Poarta cea mare a palatului se deschise. Bătrînii ţării, învăţaţii, sfetnicii, tinerii căpitani de oaste ieşiră pe acea poartă şi se aşezară la o masă lungă, aflată pe o ridicătură, în mijlocul curţilor împărăteşti.

Deodată, clopotele şi surlele tăcură. Se făcu linişte mare. Chemarea unei trîmbiţe de argint răsună prelung. Văile şi dealurile—i răspundeau, înmiindu—i solia.

Şi iată că din turnul cel mai înalt, cu o ramură de măslin în cioc, ieşi porumbiţa albă şi se opri în mijlocul cerului, cercetînd mulţimile de pe pămînt.

Toate inimile încetară să mai bată. Nu mai sufla nimeni.

Aşteptau toţi...

Pasărea făcu trei ocoluri, coborînd uşor şi se opri din nou în inima văzduhului, ca o inimă albă. Rămase acolo nemişcată. Numai căpşorul cu ochii de mărgean îl purta de colo pînă colo, cercetînd mulţimile ce se răsfirau în vale. Apoi păru că se hotărăşte. Fîlfîi din aripi şi începu să se depărteze, zburînd spre dealul unde era Florin. Privirile tuturora se. îndreptară într—acolo. Iarăşi mai făcu porumbiţa trei ocoluri, apoi zbură săgeată spre flăcăul nostru şi—i înfipse gheruţele în păr...

Toată lumea se uita la băiatul acela necunoscut.

Se mira şi bietul Florin ce căuta porumbiţa tocmai la el în cap.

—Trăiască împăratul nostru ! striga mulţimea arătîndu—l pe Florin.

Zarvă mare se iscă între cei trei feciori de împărat şi boierii tineri care rîvneau împărăţia. Strigau toţi că e greşeală şi că trebuie adusă înapoi porumbiţa, să mai zboare şi să mai aleagă o dată. Iarăşi răsună trîmbiţa de argint şi pasărea măiastră se înălţă uşor, se roti de trei ori deasupra mesei unde se aflau învăţaţii şi oştenii de frunte ai împărăţiei, apoi brazdă seninul cerului, zbură glonţ spre dealul de adineauri şi se aşeză din nou pe creştetul lui Florin.

Mîniaţi din cale—afară, cei trei moştenitori, în unire cu boierii şi Hatmanii ce le erau credincioşi, dădură poruncă să—l prindă pe flăcăul acela necunoscut şi să—l lege într—un sac, ca să nu—l mai vadă pasărea măiastră.

Cîţiva oşteni, purtînd un sac mare, se apropiară de Florin şi—l poftiră să intre înăuntru.

—Da' ce sînt eu, mălai să mă bag în sac ?

—Aşa e porunca ! îi răspunse căpetenia oştenilor.

—O fi aşa porunca, dar eu nu sînt învăţat să ascult de poruncile orişicui !

Moşneagul care—l adusese pe Florin în acel tîrg de reşedinţă îl sfătui cu blîndeţe :

—Nu tulbura această zi de sărbătoare, flăcăule !

—Eu, cu sila, nu vreau să fiu nici mălai, nici împărat!

—Nu e vorba de silă ; voinţa norodului cere să i te supui ! împotriva celor mulţi nu trebuie să se aşeze nimeni !

Începură să s—adune oameni şi să—l îndemne să nu se împotrivească, să nu strice obiceiul ţării.

Păunaşul Codrilor n—avu încotro şi intră în sac.

Feciorii de împărat, căpitanii de oaste, vornicii şi logofeţii cu băieţii lor se bucurară foarte, văzînd că primejdia a trecut, că n—o să le mai ia locul un ţărănoi venit de cine ştie unde. Iarăşi sunară trîmbiţele de argint şi iarăşi zbură în rotogoale solul alb, cu rămurica păcii în cioc, şi se aşeză... Unde credeţi că a nimerit, ca o săgeată, porumbiţa ? Pe sacul unde era ferecat Florin !

Văzînd că şi a treia oară pasărea măiastră tot pe el îl alege, mulţimea izbucni în chiote de veselie şi nu mai îngădui a patra oară chemarea trîmbiţei.

Cei din jurul mesei boiereşti n—avură încotro şi se plecară voinţei norodului.

Îl duseră pe Florin la palat cu mare alai şi—i puseră pe cap coroana împărătească, pe al cărei vîrf era cioplită o porumbiţă de argint, cu rămureaua—n cioc.

În vremea aceasta, Floriana îl aştepta acasă. Mare—i fu nedumerirea, dar şi bucuria cînd veni vestea că soţiorul ei a fost ales împărat.

Nu—i venea să—şi creadă urechilor ! Dar cînd sosiră solii s—o poftească la palatul ei cel nou şi cînd îl văzu pe Florin al ei cu hlamidă domnească pe umeri, inima îi tresaltă şi n—o mai încăpea de bucurie. Cum Măria—Sa, tăicuţul ei, era obosit de anii mulţi ce—i trăise, şi cum cele două ţări vecine aveau aceeaşi limbă şi aceleaşi datini, se hotărî bătrînul împărat să lase ginerelui şi schiptrul său, unindu—se acele ţinuturi într—unui singur, mai mare şi mai puternic.

Vreme îndelungată domni Păunaşul Codrilor şi cu Floriana lui gospodărind şi judecind pricinile dintre oameni cu inima caldă şi cugetul drept, spre deplina mulţumire a întregului norod.